

Folk Først: Det sosialliberale partiet Venstre

Fylkesprogram for Sør-Trøndelag Venstre 2011 - 2015

www.venstre.no/sortrondelag

Fylkesprogram for Sør Trøndelag Venstre 2011-2015

1. Folk først - det sosialliberale partiet Venstre	4
2. Samferdsel og kommunikasjon	4
<i>2.1 Kollektiv</i>	5
<i>2.2 Gang- og sykkelveier</i>	6
<i>2.3 Regionalt samarbeid</i>	6
<i>2.4 Bredbånd i hele fylket</i>	6
3. Kunnskap og kvalitet i den videregående skolen	7
<i>3.1 Fritt skolevalg</i>	7
<i>3.2 Fag- og yrkesopplæring</i>	8
<i>3.3 Sterke studiespesialiseringsmiljøer</i>	8
<i>3.4 Samarbeid med næringslivet</i>	9
<i>3.5 Bedre rådgivning</i>	9
<i>3.6 Tillit til skolene og til læreren</i>	10
4. Nyskapende næringsliv skal trives i Sør Trøndelag	10
<i>4.1 Stimulere nyetableringer</i>	11
<i>4.2 Industri i Trøndelag</i>	12
<i>4.4 Landbruk</i>	13
<i>4.5 Havbruk som satsingsområde</i>	13
5. Folkehelse - en forutsetning for frihet	14
<i>5.1 Styrk barnevernet</i>	14

venstre

<i>5.2 Økt rekruttering</i>	15
<i>5.3 Styrk skolehelsetjeneste</i>	15
<i>5.4 Styrk tannhelsetjenesten</i>	16
6. Kultur, idrett og friluftsliv	16
<i>6.1 Den kulturelle skolesekken</i>	17
<i>6.2 Frivillighet, idrett og friluftsliv</i>	17
7. Miljø- og arealpolitikk for fremtiden	18
<i>7.1 Biologisk mangfold</i>	18
<i>7.2 Naturopplevelser</i>	19
<i>7.3 Vannmiljø</i>	19

1. Folk først - det sosialliberale partiet Venstre

Venstre er et sosialliberalt parti. Det er grunnleggende for oss at hvert enkelt menneske skal ha frihet til å utvikle sine evner og interesser og fritt kunne utfolde sin livslyst, stimulere sin nysgjerrighet og bruke sin kreativitet. Like viktig er det å bidra til å utvikle en sosial samvittighet og et engasjement som gjør at enkeltmennesket går inn og tar et samfunnsansvar for å ivareta medmennesker som strever eller ikke evner å ta vare på seg selv og sine. Venstres fellesskapsperspektiv går på tvers av generasjonene. Mennesker som har frihet, har ansvar for å finne fellesskapsløsninger som tar vare på alle, også livsgrunnlaget til våre etterkommere. Dette innebærer at vi har et forvalteransvar som skal sikre generasjoner etter oss tilgang på naturopplevelser og en hverdag uten forurensning. Miljøhensyn gjennomgår derfor Venstres politikk på alle områder. Frihet for den enkelte sammen med ansvar for hverandre er altså den sosiale liberalismens kjerne. Dette har tidligere dannet grunnlag for innføringen av folkestyre, utbyggingen av den offentlige skole og hele utviklingen av velferdsstaten. Dette er viktige prinsipper Venstre ønsker å videreføre også i arbeidet i fylkeskommunen i kommende valgperiode.

Sør Trøndelag er et av landets mest dynamiske og framtidsrettede fylker, med gode forutsetninger for å ligge i forkant innen kunnskap, forskning, nyskaping og næringsutvikling. Venstre vil utnytte disse skapende drivkreftene og derigjennom styrke verdiskapingen i vår region. Vi vil legge grunnlaget for et økt mangfold av gode og stimulerende arbeidsplasser for å videreutvikle Sør Trøndelag i møte med fremtiden.

2. Samferdsel og kommunikasjon

Samferdselspolitikken skal ivareta tre grunnleggende hensyn: gode transportmuligheter for befolkningen, et miljøvennlig samfunn og verdiskaping for næringslivet. I Sør-Trøndelag er det et stort behov for utbygging av veier, og bedre vedlikehold av eksisterende veinett, samtidig som vi trenger en satsing på kollektivløsninger. Det er viktig for å knytte regionene sammen så vel internt som eksternt. Venstre vil realisere nødvendig veiutbygging og veivedlikehold i fylket. Vi vil jobbe for økt statlig finansiering, fylkeskommunal forskuddsbetaling og lengre innkrevningstid. Vi vil jobbe for at Statens Vegvesen har tilstrekkelige ressurser til planarbeid og andre løsninger for å få fortløp i arbeidet med veiutbyggingen. Der det er hensiktsmessig vil Venstre støtte bruk av offentlig privat samarbeid - OPS for å sikre fremgang i veiutbyggingen.

Venstre ser at de framlagte alternativer til logistikknutepunkt øst for Trondheim alle vil medføre sterke inngrep i verdifulle landskap. Når det ligger an til økt boligbygging langs aksene Trondheim - Stjørdal vil det fremstå som svært uheldig å båndlegge store arealer der til godsterminal. Hele

Trondheimsregionen vil også ha stor nytte av de friluftsområder som nå er frigitt fra Forsvaret (Midsand), og det vil derfor ikke være aktuelt for Venstre å gå inn for lokalisering der. Det er videre et poeng at den altoverveiende godsmengde som kommer til denne terminalen skal til Trondheim, det er derfor mest logisk at terminalen legges sør for Trondheim (Søberg). Dette vil medføre en delt løsning, men Venstre mener at det vil være til å leve med, når en derigjennom kan spare verdifulle arealer. Eksisterende havneanlegg på Brattøra og i Orkanger vil være gode avlastere for havnerelatert transport.

2.1 Kollektiv

Satsingen på kollektivløsninger må skje i Trondheimsregionen og langs hovedaksene nordover, sørover og vestover. Fra disse aksene og ut til de ulike distriktene må det offentlige sin innsats konsentreres om å ruste opp veinettet og vedlikeholde dette på en så god måte at det tilfredsstiller behovet til alle årstider. Vintervedlikeholdet må bli bedre og veistandarden må opprettholdes og stedvis forbedres kraftig.

Venstre er villig til å ta i bruk veipricing for å få bedre veitilbud, bedre kollektivtilbud og andre miljørettede tiltak. Men brukerbetalingen må være rettferdig i forhold til formålet med pengeinnkrevningen. Når alle biler som kjører i Trondheim drar nytte av at Miljøpakken blir realisert, må alle også bidra i forhold til sin bruk av bil. Derfor tror Venstre at vi bør innføre flere innkrevingspunkt med rushtidseffekt for å fordele trafikken på en mer miljøvennlig måte.

Venstre er fornøyd med at vi nå får realisert tiltakene i Miljøpakken i Trondheim. Femti-femti fordelingen mellom nybygging av vei og andre miljøvennlige samferdselstiltak er meget viktig for å få en mer hurtiggående og billigere kollektivtrafikk. I tillegg må antall busser, trikker og tog være tilstrekkelig til at det blir enkelt og behagelig slik at man vil benytte de kollektive løsninger fremfor bil.

Venstre vil:

- Legge til grunn at all trafikkøkning skal løses gjennom forbedret kollektivtransport
- Satse på økt utbygging av kollektivtrafikken i Trondheimsregionen, gjennom videre utbygging av Miljøpakken
- Jobbe for at takstene på buss, trikk, og ferge reduseres, spesielt for dem som er avhengig av denne transporten daglig
- Satse på gassdrift av buss, ferge og hurtigbåt
- At antall busser, trikker og tog skal være tilstrekkelig til at det blir enkelt og behagelig å reise, slik at publikum ønsker å benytte de kollektive løsningene fremfor bil

2.2. Gang- og sykkelveier

Å legge til rette for myke trafikanter gir både miljøgevinster, helsegevinster og større trivsel. Venstre vil derfor arbeide for flere gangveier og sykkelveier over hele fylket, og bidra til at fotgjengere og syklister holdes atskilt fra hverandre.

Venstre vil:

- Prioritere utbygging av gang- og sykkelveier nær tettsteder og skoler, og øke satsingen på bedre framkommelighet for myke trafikanter

2.3 Regionalt samarbeid

Tognettet i Norge, både lokalt og mellom de store byene er fullstendig utdatert, og på mange strekninger bruker toget i dag lenger tid enn det gjorde for 30 år siden. Venstre mener det er en riktig prioritering å få dette nettet opp i en moderne og fremtidsrettet standard. Samferdselssektoren er et område som stiller krav til regiontenkning, også ut over fylkesgrensene, og for Trøndelag sin del, også ut over landegrensene. Skal en lykkes med å utvikle et godt transport- og samferdselstilbud må dette skje i nært samarbeid med nabofylkene og tilsvarende i Midt-Sverige. Meråkerbanen har et stort potensial både når det gjelder økt godstransport og antall passasjerer.

Venstre vil:

- At Trønderbanen fra Steinkjer til Trondheim elektrifiseres og oppgraderes til en moderne og fremtidsrettet standard. Det samme gjelder togforbindelsen til Sverige over Storlien. Dette vil redusere reisetiden, og gjøre det mer attraktivt for pendlere å velge tog framfor bil.
- At fylkeskommunen skal jobbe for at togstrekningen mellom Trondheim og Oslo maksimalt skal gjennomføres på 4 timer. Da vil toget bli en definitiv konkurrent til fly
- Arbeide for å få mest mulig av godstrafikken over fra vei til jernbane

2.4 Bredbånd i hele fylket

Kommunikasjoner dreier seg ikke bare om vei, luft, sjø og bane. Gode telekommunikasjoner er avgjørende for at næringslivet i distriktene skal være konkurransedyktige på like vilkår med mer sentrale strøk.

Venstre vil:

- At det offentlige skal ta ansvar for utbygging og oppgradering av telenettet

3. Kunnskap og kvalitet i den videregående skolen

Kunnskap gir økt konkurransekraft for individ, region og nasjon. Kunnskap er dessuten en forutsetning for et aktivt og engasjert liv, og er grunnlaget for frihet og demokrati. Skolen skal bidra til å gi alle like muligheter, og den skal være med på å utjevne sosiale forskjeller i samfunnet.

Det er fylkeskommunens ansvar å gi ungdommene våre ei god fag- og yrkesopplæring og studiekompetanse. I løpet av de siste åra har videregående skoler i Sør-Trøndelag undergått store forandringer og omstruktureringer. Det er bygd mange nye skoler, og flere er ombygd eller har fått nye tilbygg. Oppe i all denne nødvendige omstruktureringa og fornyinga er det viktig å passe på at kvaliteten på opplæringa holder mål. For å øke gjennomføringa i videregående opplæring må vi gjøre det enklere for den enkelte elev å stake ut sin egen kurs og skape en meningsfull tilværelse i samfunnet.

Skolens viktigste mål skal være kunnskapsbygging, og å legge til rette for at hver elev eller lærling skal få virkeliggjort sine evner på best mulig måte. Derfor ønsker Venstre å gjenreise respekten for yrkesfagene, og åpne for at den enkelte skole får muligheten til å spisse sin kompetanse innenfor områder hvor de presterer godt. Venstre vil ha et tettere samarbeid med næringslivet, og lokale bedrifter skal bidra til å styrke elevenes og lærlingenes muligheter for arbeid, og til å øke skolens betydning for et blomstrende nærmiljø.

Venstre er svært positive til samarbeid i utdanningssektoren mellom kommune og fylkeskommune. Erfaringene med integrerte skoler, blant annet fra Gauldal skole- og kultursenter, har vært positive, og Venstre ønsker å legge til rette for at dette tilbudet også kan gis i andre kommuner. Særlig viktig er dette i små kommuner med små enheter. Integrerte skoler sikrer et bedre skole- og kulturtilbud gjennom reduserte kostnader, og gjør det lettere for små kommuner å gi et godt tilbud til sine innbyggere.

3.1 Fritt skolevalg

Venstre mener at nærskoleprinsippet står i veien for elevenes selvfølgerige rett til selv å velge hvilken skole de vil gå på. Prinsippet står også i veien for skolenes rett til å spisse og styrke sine profiler for å skape gode og dynamiske læringsmiljøer. Venstre ønsker derfor å gå tilbake til ordningen med fritt skolevalg, men å innføre et system der fylkeskommunen bare forplikter seg til å dekke bussomkostninger til linjevalg som *faller utenfor* det nærskolen kan tilby. Venstre mener fylkeskommunen skal utvise den tillit som er nødvendig for at skolene og lærebedriftene skal kunne skape gode og slagkraftige læringsmiljøer. De videregående skolene bør ha anledning til å profilere

seg på tilbud de har lyktes med. Venstre anser det som god ressursbruk å foreta en viss fordeling av tilbud mellom skolene.

Venstre vil:

- Gå tilbake til ordningen med fritt skolevalg
- Videreutvikle ordningen med temaskoler der skolene kan utvikle sin egenart. Hensikten med denne reformen er mindre sentralstyring, større frihet og selvstyre og et bedre tilbud for elevene

3.2. Fag- og yrkesopplæring

Fag- og yrkesopplæringa er tuftet på tradisjoner og kunnskap som vanskelig lar seg formidle gjennom en ensidig teoretisk framstilling. Mange faller fra i yrkesopplæring i skole og Venstre vil derfor jobbe aktivt for større fleksibilitet i opplæringen – blant annet gjennom en kombinasjon av opplæring i skole- og bedrift gjennom hele opplæringsløpet (TAF-modellen). Det er viktig å innse at ikke alle er modne eller motiverte nok for å ta imot opplæringa de tilbys mellom 16-19 år, og det bør være fleksibilitet i systemet til å la dem komme tilbake den dagen de er modne nok og mottakelige for læring. Venstre vil arbeide for at flest mulig ungdommer fullfører og består videregående opplæring. Det er særlig viktig å fokusere på yrkesfaglig opplæring og sikre at teorien oppleves relevant for fagets praksis, og at det er tilstrekkelig med lærlingplasser tilgjengelig etter endt skolegang.

Venstre vil:

- Samarbeide med kommunene for å motvirke frafall allerede i grunnskolen
- Legge til rette for at det kan etableres valgfrie, alternative opplæringsløp med målsetting yrkesopplæring
- Være positive til etablering av friskoler i fag- og yrkesopplæringa
- Styrke voksenopplæringen, blant annet gjennom mer fokus på ny sjanse for å fullføre videregående opplæring for unge voksne/voksne som har brukt opp retten
- Utvide retten til videregående opplæring utover fem år
- Åpne opp for fag- og yrkesopplæring i frivillige organisasjoner
- Skape flere læreplasser i offentlig virksomhet
- Bedre forholdene for privatister ved å tilby egne studiegrupper

3.3 Sterke studiespesialiseringsmiljøer

Venstre vil satse på sterke studiespesialiseringsmiljøer. Vi er avhengig av sterke og gode miljøer innen allmennfag dersom vi skal lykkes med kunnskapsbasert verdiskaping i fremtiden. Det må legges til rette og bevilges ressurser for å styrke disse miljøene.

Venstre vil:

- Fortsette å jobbe for å få flere til å velge realfag
- Gi språkstipend til elever som vil lære fremmedspråk utover engelsk på nivå III (høyeste nivå i videregående skole)

3.4 Samarbeid med næringslivet

Utdanning og kompetanseutvikling er ofte avgjørende for næringsutviklinga i et område. Venstre vil legge til rette for et godt samsvar mellom utdanningstilbud, arbeidsmarkedet og næringslivets behov for kompetanse i de ulike deler av fylket. Opplæring i videregående skole og bedrift er etter innføringen av Kunnskapsløftet sidestilt, men bedriftene får ikke samme økonomiske grunnlag per lærling som skolene får per elev.

Venstre støtter tanken om entreprenørskap i skole. Alle elever bør få tilbud om å drive egen bedrift i den videregående opplæringa og det er et mål for videregående opplæring at det skal være like naturlig å skape sin egen arbeidsplass som å gå inn i et ansettelsesforhold.

Venstre vil:

- Motivere til samarbeid mellom de videregående skolene, næringslivet og samfunnet
- Styrke tilskuddsordningene for opplæring i bedrift (privat / offentlig sektor) og jobbe aktivt for at bedrifter skal få samme økonomiske grunnlag per lærling som skolene får per elev
- Fjerne arbeidsgiveravgift for lærlinger
- Jobbe for å styrke status og opplæringa av instruktørkorpset. I likhet med lærerne spiller instruktørene i bedrift sentrale roller i fag- og yrkesopplæringa
- Knytte de videregående skolene opp mot kunnskapsmiljøene på NTNU, HiST og SINTEF
- Videreføre ordningen med elevbedrifter gjennom Ungt Entreprenørskap

3.5 Bedre rådgivning

For mange elever er overgangen mellom de ulike utdanningstrinnene kritisk. Utdanningsvalgene er ofte for lite gjennomtenkte. Venstre vil jobbe for en kvalitativt bedre yrkes-, studie- og sosialrådgivningstjeneste for elever på ungdomsskolen, i videregående opplæring og på høyere utdanningssteder. Kunnskap om samspillet mellom skolen, lokalsamfunnet og arbeidsmarked bør styrkes blant annet i lærerutdanninga for å danne grunnlaget for god, faglig rådgivning.

Opplæringskontorene spiller en svært sentral og viktig rolle i den norske fag- og yrkesopplæringa. Venstre vil jobbe for at opplæringskontorene får status og økonomisk grunnlag for å utvikle egen kompetanse og status som "mellomagent" mellom skole og bedrift.

Venstre vil:

- Forbedre karriereveiledingen. Karriereveiledere bør ha minimum 60 studiepoeng i rådgiving.
- Styrke rådgivnings- og oppfølgingstjenesten for å hindre frafall

3.6 Tillit til skolene og til læreren

Venstre tror at vi får bedre læringsmiljøer i regionen når politikerne lar skolene få ansvar for det de er flinkere på enn politikerne sjøl – nemlig å drive skole. Læreren er selve bærebjelken i skolen som samfunnsinstitusjon. Venstre mener at læreren må få mer tillit til å undervise slik han eller hun mener er til beste for elevene. Læreren må være sjefen i klasserommet og få bestemme pedagogisk metodebruk i faget. Venstre mener at skolene skal ha stor frihet til å spesialisere seg innen enkelte fagretninger, og utvikle en bærende idé for skolen. Vi tror skolene blir mer spennende for elever og lærere gjennom frihet og ansvar for egen virksomhet.

Det stilles høye krav til lærerne i dagens videregående opplæring både når det gjelder fagutdanning og menneskelige egenskaper. Skoleledere og lærere i den videregående opplæringa må derfor både ha en rett og en plikt til å oppdatere seg faglig, og arbeidsgiver må sikre at de med jevne mellomrom får mulighet til å oppdatere seg gjennom etterutdanning og gode permisjonsordninger

Venstre vil:

- Sørge for at vi har de beste lærerne vi kan få, og få på plass et kompetanseløft for lærerne og skoleledere gjennom målrettet videre- og etterutdanning
- Øke internasjonal utveksling av elevgrupper og lærere
- Sikre ungdoms rett til privatliv på skolen. Kameraovervåking av elever og overvåking av elevers PC-bruk bør ikke utføres
- Ikke akseptere mobbing, vold, rasisme og rus i skolen

4. Nyskapende næringsliv skal trives i Sør Trøndelag

Norge må ha en demokratisk og fremtidsrettet politikk for å bevare og videreutvikle velferdsstaten. Økt verdiskaping er nøkkelen til suksess. Regionen Trøndelag må minst ha samme produksjon av varer og tjenester som de andre regionene. Fremtidens velferdssamfunn avhenger av et nyskapende næringsliv. Fremtidens arbeidsplasser er enda ikke skapt, og Venstre vil bidra til å skape positive miljøer for nyskapere. Samfunnet må gi rom for menneskets skapende evner i skoleverk, forskning, kultur og næringsliv. Vi må slippe frem de som tør satse, og som tør tro på en ide, og bidra til at de har tilgang til de virkemidler og støttetiltak som er nødvendig for at ideen kan realiseres. Venstre vil legge

til rette for et variert og desentralisert næringsliv i hele Sør Trøndelag. Vi vil aktivt stimulere til et næringsmiljø som baner veien for gründere og småbedrifter og en strøm av verdiskapende innovasjoner som bidrar til økonomisk vekst, et mangfold av nye arbeidsplasser og et mer bærekraftig miljø.

4.1 Stimulere nyetableringer

Som regional utviklingsaktør kan fylkeskommunen bidra med rådgiving, veiledning og økonomisk bistand, direkte eller gjennom såkornfond og Innovasjon Norge. Dette gjelder ikke bare til gründerne, men også de som er over oppstartfasen og har potensial for videre vekst. Venstre vil prioritere småbedrifter og kunnskapsbasert nyskaping. Til det trengs mer såkorn og risikokapital for å kommersialisere forskningsresultater. Det er viktig å skape kultur for entreprenørskap, derfor vil Venstre at alle elever må få erfaring med å drive egen bedrift i løpet av ungdoms- og videregående skole. Høyere utdanningsinstitusjoner bør tilby kurs og veiledning i bedriftsetablering.

Forholdene må legges bedre til rette for dem som våger å satse på egen bedrift. De må gis samme trygderettigheter og sosiale ordninger som til ordinært ansatte. Unge gründere må få rentefritak og utsettelse på nedbetaling av studielån når de leder en bedrift i oppstartfasen.

Venstre vil:

- Gjøre det mer attraktivt å investere i såkornkapitalfond
- At fylkeskommunen skal ta initiativ overfor sentrale myndigheter for å etablere flere private venturefond (investeringsfond for selskaper i tidlig fase) med offentlig forsterkning, slik at den åpne tilgangen til risikokapital for gründere og innovasjoner med stort verdiskapende potensial styrkes vesentlig i Trøndelag
- Legge til rette for at flere bedrifter skapes i Sør-Trøndelag blant annet gjennom tilrettelegging av næringsarealer
- Legge bedre til rette for forskningsbasert innovasjon og bedriftsetablering i tilknytning til forskningsmiljøene i fylket. Venstre vil spesielt forsterke både forskningsinnsats, pilotutprøving og innovasjonsstøtte til prosjekter som fremmer økt bruk av ny fornybar energi og reduserte klimautslipp
- Arbeide for å styrke grunnfinansieringen fra staten til etablering og drift av regionale næringshager (kontorfellesskap) og innovative bedriftsinkubatorer. Venstre vil spesielt legge vekt på å øke støtten til nye næringshager knyttet opp til helhetlige by- og stedsutviklingsprosesser. Dette vil også redusere omfanget av pendling og skape økte klimagevinster
- Arbeide for å skape bedre rammebetingelser for kulturbasert næringsvirksomhet. Det bør iverksettes tiltak som bedrer samarbeidet mellom offentlig, privat og frivillig sektor for å nå

venstre

målsetningen om vekst i kulturbasert næring. Tilskudd fra Innovasjon Norge og kulturstøtte fra kulturrådet bør samordnes

- Realisere reiselivsnæringens potensial i Trøndelag, ved å støtte utvikling av opplevelsesbasert reiseliv med fiske, mat og kulturopplevelser
- Gi Trondheim mulighet til å videreutvikle seg som teknologihovedstaden i Norge. Det marine forskningsmiljø i Trondheim må videreutvikles, og Venstre støtter planene om et Ocean Space Center på Nyhavna i Trondheim

4.2 Industri i Trøndelag

Industri gir fortsatt mange arbeidsplasser i Sør-Trøndelag, og det er viktig at den gis gode rammevilkår. Fylkeskommunen kan bidra med råd og veiledning i forhold til støttetiltak. Et bedre samarbeid med forskningsinstitusjoner kan bidra til å utvikle en bærekraftig industri. Fylkeskommunen må gå foran når det gjelder å ta i bruk miljøvennlig teknologi. Venstre ser ikke på mobile gasskraftverk som aktuell løsning for krafttilgang i Midt-Norge, men mener vi må satse på produksjon av fornybar energi som vann og vind og solenergi. Potensialet for energiøkonomisering i offentlig og privat sektor må tas ut.

Fornybar energi er et vekstområde. Trøndelag er råvareeksportør til solcelleindustrien. Trondheim har samtidig et godt forskningsmiljø på området, og Venstre mener det må være potensial for å utnytte dette fortrinnet slik at det skapes flere bedrifter og arbeidsplasser i regionen. Sør-Trøndelag Venstre vil arbeide for en konkretisering av industrisamarbeid i Trøndelags-regionen og utnytte den geografiske nærhet til HIST, NTNU og SINTEF til kunnskapsutvikling og gründervirksomhet.

Et klyngesamarbeid i fylket kan være solcellematerialer. Sør-Trøndelag har to av verdens ledende silisiumverk, nyskapingsproduksjon av superren silisium hos Fesil-Sunergy, leveranser av silisiumkarbid til saging av silisiumskiver fra Washington Mills og stor forskningsaktivitet på solcellematerialer på NTNU og SINTEF. Et slikt nettverk av veletablerte bedrifter og nyskapninger vil kunne bli en robust base for videreutvikling av næringslivet i Sør-Trøndelag på et område som er viktig for framtidig bærekraftig energiproduksjon lokalt og internasjonalt.

Venstre vil:

- Gjøre flere ladestasjoner for el-biler, og gass til busser og ferger lokalt tilgjengelig
- Arbeide aktivt for at fylket etablerer industrielle klyngesamarbeid i valgperioden, spesielt innen fornybar teknologi
- Utvikle en effektiv og miljøvennlig infrastruktur, som bedre legger til rette for utvikling av næringsvirksomhet

4.4 Landbruk

Landbruket i Sør-Trøndelag er i front. Bøndene er aktive, engasjerte og utviklingsorienterte. Det har vært stor investeringslyst i næringa. Rekruttering er imidlertid en stor utfordring. Det slutter mange gårdbrukere, og nye tar ikke over for å drive gårdsbruket videre. Hovedårsakene til dette er svikten i økonomien, og de ustabile rammebetingelsene. Venstre vil derfor arbeide for at støtteordningene forenkles og byråkratiet reduseres i landbruksforvaltningen, slik at mer av midlene i landbruksoppgjøret kommer bøndene direkte til gode. De økonomiske rammebetingelsene må ligge fast over tid slik at de som vil investere kan planlegge.

Venstre vil:

- Stimulere til økte investeringer i landbruket ved å øke investeringsstøtten og forenkle kravene til søknads- prosedyrer og rapportering
- Bedre tilgangen på kapital til investeringer både i tradisjonell produksjon og alternative tilleggsnæringer
- Bidra til økt aktivitet og verdiskaping i landbruket i Trøndelag, bl.a. gjennom etter- og videreutdanning, innovasjon, entreprenørskap og utviklingsprosjekter innen landbruket, blant annet knyttet til kulturbasert næring og turisme
- Samarbeide med avtalepartene i jordbruksavtalen regionalt om en optimal utnyttelse av midlene i regionen til verdiskaping, miljøoppfølging, rekruttering og likestilling
- Legge til rette for en fornuftig avvirking i skogen
- Arbeide for vern av matjord og økt nydyrking

4.5 Havbruk som satsingsområde

Venstre har tro på at havbruk har et stort vekstpotensial i Trøndelag, men det er også store miljømessige utfordringer, og det må settes inn ressurser for å løse disse. Skal miljøproblemene løses og havbruksnæringen fortsette å være en bærebjelke i nasjonal verdiskaping, må det satses mer på miljøvennlig teknologi og bærekraftige driftsformer.

Venstre vil:

- Fortsette å støtte forbudet mot oppdrett av laksefisk i Trondheimsfjorden for å bevare villaksstammene. Villaksen representerer også en distriktsnæring i Sør-Trøndelag.
- Øke innsatsen for forskning på miljøvennlige driftsformer, for å hindre rømming og spredning av lakselus

5. Folkehelse - en forutsetning for frihet

God folkehelse øker livskvaliteten, og er en forutsetning for menneskers frihet. Folkehelsen er viktig både for den enkelte og samfunnet. Når fylkeskommunen nå har overtatt ansvaret for folkehelsearbeidet, er det flere oppgaver som må løses. De distriktsmedisinske sentrene må styrkes for å gi et godt helsetilbud for alle. Samtidig må spesialhelsetjenestene samles slik at vi får et medisinsk fagmiljø som kan gi våre innbyggere tjenester av høy kvalitet. Et velferdssamfunn måles etter hvordan vi tar vare på de svakeste. I Sør Trøndelag er det ikke lenger viktigst å gi mer til alle, men å hjelpe enkeltmennesker som trenger det. Det er i dag god dokumentasjon for at individrettede, forebyggende tiltak har stor effekt på levevaner og påfølgende forekomst av sykdom. Tidlig innsats kan forebygge problemer for den enkelte og spare samfunnet for omfattende kostnader. Venstre vil derfor øke innsatsen innen forebyggende helsearbeid. Venstre ønsker et sterkt offentlig velferdstilbud, men vi mener at det også kan tilrettelegges for et mangfoldig tilbud med frivillige og private løsninger.

Venstre vil:

- At folkehelsearbeidet skal inngå i all fylkeskommunal planlegging og virksomhet
- Legge til rette for at friluftsliv skal styrkes som bidrag til folks helse; både fysisk og psykisk. Derfor vil venstre være en pådriver for å få flere turkart og merkede turløyper i fylket
- Sikre innbyggerne i fylket forutsigbarhet og trygghet gjennom en ambulanseplan
- Ta i bruk helseteknologi for å øke livskvaliteten til våre innbyggere

5.1 Styrk barnevernet

Venstre ønsker et barnevern med nok ressurser til å ta vare på de barna som trenger det mest. Barnevernet mangler ressurser, sliter med hyppig utskifting og for store belastninger på den enkelte saksbehandler. Politikere har valgt å organisere barnevernet på en måte som gjør at alt for mye ressurser forsvinner inn i papirarbeid og unødvendig byråkrati. Venstre er en aktiv forkjemper for at pengene skal brukes på en måte som skaper bedre kvalitet i barnevernet. Venstre støtter forslaget om å overføre ansvaret for barnevernet til kommunene. Dette vil være til beste for barna, og bidra til å sikre at de unges ressurser kan komme fellesskapet til gode i framtiden. En styrking av barnevernet vil også være et forebyggende tiltak mot rusmiddelmissbruk og kriminalitet.

For psykiatrien er det opprettet kontrollkommisjoner som skal vurdere om bruken av tvang er riktig. Venstre ønsker at det vurderes om en kontrollkommisjon også kan være hensiktsmessig innen barnevernet, som kan gjøre en vurdering om rett beslutning er tatt i de sakene barna er foreslått tatt bort fra foreldrene ved tvang. Venstre mener brukernes erfaring i større grad bør vektlegges i utviklingen av tjenester innen helsevesenet, som i barnevern, rus og psykiatri.

Venstre vil:

- Forenkle byråkratiet ved å la kommunene overta styringen av barnevernet
- Øke barnevernets ressurser for å styrke det forebyggende arbeidet
- Opprette et bruker- høringsutvalg bestående av ulike profesjoner, pårørende, tidligere barnevernsbarn, fosterforeldre, lærere og politi for å sikre at brukernes erfaringer ligger til grunn for utvikling av tjenester innen helsevesenet
- Vurdere tiltak for at det skal bli mer attraktivt å jobbe i barnevernet slik at vi beholder kompetansen

5.2 Økt rekruttering

Eldrebølgen gir oss redusert yrkesaktivitet og økt behov for pleie- og omsorgstjenester. Fylkeskommunen har et særlig ansvar for rekruttering og utdanning av helsepersonell. Vi må utdanne nok og utnytte godt. Venstre vil arbeide for at det blir mer attraktivt å arbeide innenfor helsesektoren. Vi vil etterstrebe å ha tilstrekkelig tilgang på praksisplasser for lærlinger i helsearbeiderfaget.

Venstre vil:

- Stimulere til økt rekruttering innenfor helsearbeiderfaget, gjennom å øke antallet lærlinger og legge til rette for hospiteringsordninger
- Vil vurdere den økonomiske incitamentstrukturen for å velge en karriere innen helsefag, for eksempel gjennom nye lån- og stipendordninger
- Legge til rette for videre- og etterutdanning av helsefagarbeider

5.3 Styrk skolehelsetjeneste

Skolehelsetjenesten har for lav kapasitet og må styrkes. Det har vist seg at tilbud om skolehelsetjeneste i videregående opplæring i enkelte tilfeller mangler helt, eller at tilbudet er svært redusert. Dette kan få svært uheldige konsekvenser for folkehelsen. Skolehelsetjenesten er ofte avgjørende for at ungdommer søker hjelp i tide slik at de klarer å håndtere hverdagen på en god måte. En god skolehelsetjeneste er også et viktig bidrag til redusert frafall i den videregående skolen.

Venstre vil:

- Legge til rette for at kommuner og fylkeskommuner samarbeider bedre for å få til et godt helsefremmende arbeid blant barn og unge
- Bruke skolehelsetjenesten og miljøarbeidere aktivt for å fremme et godt psykososialt miljø i skolene
- Etablere en ordning med permanent helsesøster ved de videregående skolene i samarbeid med kommunene

venstre

- Arbeide for bedre samarbeid og kontakt mellom skolehelsetjenesten og andre aktører som er koblet inn i forbindelse med frafall i den videregående skolen.

5.4 Styrk tannhelsetjenesten

Fylkeskommunen har ansvar for å sørge for nødvendig tannhelsehjelp til barn og unge til og med det året de fyller 20 år, til psykisk utviklingshemmede og eldre, langtidssyke og uføre i institusjon og hjemmesykepleie. De fleste tannhelseproblemer kan forebygges. Tannhelsen i befolkningen er blitt betydelig bedre de siste 40 årene. Men fortsatt er det mange barn og voksne som har særskilt behov for tannhelsehjelp. Levekårsundersøkelsen for 2008 viser at variasjoner i tannhelse er knyttet til sosiale og økonomiske forhold. Tannhelsetjenestens største utfordring er rekruttering av kvalifisert personell.

Venstre vil:

- Gjøre våre tannklinikker til attraktive arbeidsplasser for å sikre en god og stabil tannlege-dekning
- Etablere en garantiordning som sikrer at brukerne får tannlegebehandling med den hyppighet som er vedtatt. Blant annet ved å inngå partnerskap med private aktører, og legge bedre til rette for at den private delen av tannhelsesektoren kan ta del i å løse offentlige tannhelseoppgaver.

6. Kultur, idrett og friluftsliv

Kultur bidrar til å skape livsglede, trivsel, tilhørighet og livsutfoldelse. Vi har behov for den profesjonelle kulturen til inspirasjon og ettertanke. Samtidig er aktiv deltakelse i amatørkulturen av stor betydning for den enkeltes mulighet til kunstnerisk og kreativ utfoldelse. Fylkets og kommunenes oppgave er å sørge for at de riktige grepene blir tatt for å sikre et blomstrende kulturliv, støtte opp om lokale initiativ og bidra til samarbeid på tvers av kommunegrensene. Venstre vil bidra til et aktivt kultur- og idrettsliv for å skape et inkluderende, meningsfullt og trygt samfunn.

Venstre vil:

- At amatørkulturen fortsatt kan være sikret støtte og hjelp via spellhåndbok og veiledning fra profesjonelle kunstnere
- At kulturinstitusjonene er åpne på tidspunkt som gjør det praktisk mulig for folk å bruke dem
- Sikre kommunale og regionale kulturhus for å kunne gi den lokale kulturen et løft og øke attraktiviteten til kommunene og regionsentra
- Bevare et godt bibliotek i hver kommune

- Arbeide for at nødvendige tiltak for bedre samarbeid mellom skolebibliotek og folkebibliotek blir gjennomført
- Arbeide for å skape bedre rammebetingelser for kulturbasert næringsvirksomhet. Det bør iverksettes tiltak som bedrer samarbeidet mellom offentlig, privat og frivillig sektor for å nå målsetningen om vekst i kulturbasert næring. Tilskudd fra Innovasjon Norge og kulturstøtte fra kulturrådet bør samordnes

6.1 Den kulturelle skolesekken

Det er fylkenes oppgave å forvalte Den kulturelle skolesekken og på den måten bidra til at alle elever i grunnskolen og ved de videregående skolene får oppleve profesjonell kulturformidling. Målet er at unge mennesker skal forstå at kunst og kultur også er formidling av vår identitet i fortid og samtid, - og at kunst og kultur er mer enn popularitet, underholdning og tidsfordriv.

Venstre vil:

- Beholde Den kulturelle skolesekken i den videregående skolen.

6.2 Frivillighet, idrett og friluftsliv

Frivillig innsats fra enkeltpersoner og lag og foreninger er bærebjelken i idrett og friluftsliv. Det offentlige har likevel et viktig ansvar for å ivareta interessene og rammefaktorene. Friluftsløven med allemannsretten er stadig under press. Det er derfor viktig at vi i planprosesser tar regionale grep for å sikre sammenhengende friluftsområder og at vi legger til rette for fri ferdsel og begrenser adgangen til motorisert ferdsel i naturen. Skal vi få tidsriktige og funksjonelle idrettsanlegg, er vi også helt avhengige av regionalt samarbeid. Vi tror at midlene som investeres og brukes innen idrett og kultur er både direkte og indirekte lønnsomme. Det handler om å gi mennesker noe å leve for - ikke bare noe å leve av. Derfor er det viktig at fylket bidrar til å styrke kultur- og idrettsfeltet gjennom skolering av frivillige lag- og organisasjoner, gjennom utveksling av kunnskap og kompetanse, og gjennom tilrettelegging for næringsvirksomhet på kulturfeltet.

Venstre vil:

- Stimulere til økt bruk av nærmiljøanleggsmidler for å skape arenaer for fysisk utfoldelse for barn og unge
- Arbeide for at svømmehaller og andre idrettsanlegg skal ha åpningstider som er tilpasset innbyggernes behov
- Tilrettelegge for gode tilbud for bredde- og mosjonsidretten, også i lys av behovet for helseforebygging og rehabilitering hos eldre

7. Miljø- og arealpolitikk for fremtiden

Venstre vil bevare naturen, miljøet og ressursene våre for å sikre oss selv og våre barnebarn en ren framtid. For Venstre er det selvsagt at Sør Trøndelag fylkeskommune skal bidra til å redusere klimautslippene. Politikken vi legger opp til skal gi gode, bærekraftige løsninger. En liberal miljøpolitikk innebærer at vi har rett til å bruke jordens ressurser og skape gode liv, men i det ligger den like klare plikten til ikke å forbruke jordens ressurser og ødelegge jordens økosystemer. Dette er krevende, men gir også nye muligheter. Norge må ta de avgjørende skrittene fra å være en gammeldags fossilnasjon til å bli et miljøpolitisk foregangsland. Venstre ser behovet for at staten må legge til rette for at samfunnsutviklingen går i en miljøvennlig retning. Det handler ikke bare om å innføre restriksjoner, men om å stimulere til økt miljøbevissthet, til miljøvennlig innovasjon og næringsvirksomhet, utbedring av kollektivløsninger og sykkelveier rundt om i det ganske land. Utvikling av boområder, næringsarealer og offentlig virksomhet i bynære områder og større tettsteder må planlegges slik at de fører til redusert transportbehov. Denne planleggingen må skje i tett samarbeid mellom fylkeskommunen og berørte kommuner. Sør-Trøndelag er et grønt fylke med god matjord, vakre natur- og friluftsområder og viktige kulturminner. Vi må ivareta denne arven, og samtidig ta ansvar for å utvikle regionen på en bærekraftig måte. Målsetningen er at Sør Trøndelag skal være et miljø- og klimapolitisk foregangsfylke.

Venstre vil:

- Ha funksjonelle, miljømessige og levende småbyer som utformes slik at hverdagsreiser med bil kan reduseres
- Gjøre energiøkonomisering til en del av løsningen på energikrisa i Midt-Norge
- Forenkle søknadsrutiner når det gjelder å søke støtte fra Enova
- Fylkeskommunale bygg må bygges/rehabiliteres med hensyn til universell utforming

7.1 Biologisk mangfold

Det biologiske mangfoldet er selve livsgrunnlaget vårt og har verdi i seg selv. For å sikre det biologiske mangfoldet er det nødvendig å redusere inngrepene i naturen gjennom god forvaltning og økt vern. For å ivareta viktige natur og friluftsområder i fylket er det en forutsetning at vi har nødvendig kunnskap. Venstre mener at Sør Trøndelag skal være et foregangsfylke for ivaretagelse av naturmangfoldet.

Venstre vil:

- Stille krav til ny kartlegging av biologisk mangfold når fylkeskommunen vurderer utbygging som medfører naturinngrep
- Bevare og utvikle fylkets mange viktige naturvernområder
- Støtte etablering av marine verneområder
- At det utarbeides en plan for vern av verdifullt jordbruksland

7.2 Naturopplevelser

Vi vet at naturopplevelser og friluftsliv kan bidra til god psykisk helse. Også kulturminner kan forsterke naturopplevelsen, og gir friluftslivet en ekstra dimensjon. Venstre mener derfor at ivaretagelse og tilrettelegging av kulturminner samt vern og utvikling av viktige natur- og friluftsområder vil være et viktig bidrag i det forebyggende helsearbeidet.

Venstre vil:

- Kartlegge regionalt viktige friluftsområder og utarbeide en fylkesdelplan for friluftsliv
- Være en pådriver for å få flere turkart og merkede turløyper i fylket

7.3 Vannmiljø

Vanndirektivet skal bidra til å bevare, beskytte og forbedre vannforekomstene og vannmiljøet og sikre en bærekraftig bruk av vannressursene. Direktivet ble Norsk lov gjennom EØS-avtalen og vil blant annet bidra til å sikre innbyggerne i hele Norge tryggere vann. Gjennom innføring av Vanndirektivet er de ulike delene av landet inndelt i ulike vannregioner. Det skal utarbeides en egen forvaltningsplan for hver vannregion. Sør-Trøndelag fylkeskommune ble fra 1. januar 2010 vannregionmyndighet for Vannregion Trøndelag. Dette omfatter 49 kommuner og 12 vannområder i Nord - og Sør-Trøndelag. Venstre er positiv til i innføringen av direktivet og arbeidet med utarbeidelse av forvaltningsplaner. En god forvaltningsplan avhenger av lokal engasjement og lokal forankring av prosjektet. Venstre mener derfor at fylkets kommuner må ha en viktig rolle i arbeidet. Videre er det viktig å skape engasjement blant frivillige lag og organisasjoner, samt blant grunneiere og innbyggere.

Venstre vil:

- Fortsette å jobbe for å sikre trygt og rent vann til innbyggerne i Sør Trøndelag
- Være en aktiv pådriver for at det blir etablert varige renseløsninger ved nedlagte gruveanlegg